

VEERPONT NIET GELDIG BIJ BEPALEN VAN AFSTAND TUSSEN APOTHEEK EN PATIËNT

ONDANKS GEGROND BEZWAAR APOTHEKERS MOGEN HUISARTSEN VERGUNNING BEHOUDEN

Twee huisartsen kregen op basis van het afstandscriterium in een dunbevolkt gebied een vergunning om geneesmiddelen te bereiden en ter hand te stellen. Twee apothekers maakten afzonderlijk van elkaar bezwaar omdat volgens hen de veerpont meetelt bij het bepalen van de afstand naar de dichtstbijzijnde apotheek. De rechtbank oordeelde dat een veerverbinding geen openbare weg is en houdt de vergunning in stand.

Auteurs **Jolijn Geven** en **Wouter van Loon**

WAT SPEELDE HIER?

Het primaat van de terhandstelling van UR-geneesmiddelen (uitsluitend recept) en UA-geneesmiddelen (uitsluitend bij apotheek) ligt bij de apotheker die werkzaam is in een apotheek. Anderen hebben die bevoegdheid niet. De Geneesmiddelenwet maakt daarop echter enkele uitzonderingen: zo mag onder omstandigheden ook een huisarts geneesmiddelen bereiden en ter hand stellen. Daarvoor is een vergunning van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) nodig.

Bij het toekennen van een vergunning is bepalend de afstand tussen de meest dichtbij het gebied gevestigde apotheek en de in dat gebied meest dichtbij die apotheek wonende potentiële patiënt, gemeten over de voor het gemotoriseerde verkeer bestemde weg. Dat wordt het 'afstandscriterium' genoemd.

Als in een concreet geval de afstand minstens 4,5 km is, moet de minister de vergunning verlenen. Is die minder dan 4,5 maar meer dan 3,5 km, dan heeft de minister beoordelingsvrijheid en dient hij belangen tegen elkaar af te wegen: hij verleent de vergunning dan alleen

indien dat "in het belang is van de geneesmiddelenvoorziening". Is de afstand minder dan 3,5 km, dan mag de minister geen vergunning verlenen.

In deze zaak dienen twee samenwerkende huisartsen een (wijzigings)aanvraag in voor een dergelijke vergunning. Sinds 2015 beschikten zij daar al over, maar die vergunning moest worden gewijzigd: de nieuwe aanvraag had betrekking op een kleiner gebied dan de oorspronkelijke vergunning.

De minister kent de nieuwe vergunning toe, omdat de dichtstbijzijnde apotheek volgens hem nog altijd op meer dan 4,5 km afstand ligt van de eerste potentiële patiënt. Twee apothekers zijn het daar echter niet mee eens, in verband met de in dat gebied aanwezige veerpontverbinding.

WAT VINDEN DE APOTHEKERS?

Volgens de apothekers is de afstand tussen de dichtstbijzijnde apotheek en de eerste potentiële patiënt minder dan 3,5 kilometer, als de route via de veerpont wordt meegerekend. De veerpont is volgens hen een normale, logische verbinding. De apothekers menen daarom dat

Volgens de rechtbank is een veerverbinding geen openbare weg en kan die ook niet worden gelijkgesteld met een verbinding via een weg.

de minister de vergunning aan de huisartsen niet had mogen toekennen.

WAT VINDT DE MINISTER?

De minister denkt daar anders over. Zo telt hij de route via de veerpont niet mee bij het bepalen of aan het afstandscriterium is voldaan. Op basis van de berekening van de minister is de afstand tussen de naburige apotheek en de dichtstbijzijnde potentiële patiënt 4,6 km, waardoor hij niet anders kon dan een vergunning toekennen. Hij verklaart de bezwaren van de apothekers daarom ongegrond.

EN DE RECHTBANK?

De apothekers zijn niet van plan de concurrentie van de huisartsen te dulden en gaan in beroep bij de rechtbank. De rechtbank acht de bezwaren van apothekers wel gegrond, omdat zij een belang hebben bij een uitspraak over het al dan niet meetellen van de route via de veerpont. Gelet op dat oordeel, dient de rechtbank vervolgens te beoordelen of de veerpont onder het wettelijke begrip “voor het gemotoriseerd verkeer bestemde weg” valt. Omdat dat begrip niet is gedefinieerd, haakt de rechtbank aan bij eerdere rechtspraak en de tekst en toelichting van de Wegenverkeerswet 1994 en de Wegenwet. Op basis daarvan oordeelt de rechtbank vervolgens dat een veerverbinding geen openbare weg is en ook niet gelijk kan worden gesteld met een verbinding via een weg. Een weg ligt namelijk op een strook grond, terwijl een veerpont een schip is. Daarnaast wordt een veerpont niet benoemd in de definities van “weg” in voornoemde wetten. Of de veerpont goed bereikbaar is en geschikt is voor gemotoriseerd verkeer, acht de rechter in dat kader niet relevant.

Aangezien de route via de veerpont dus niet meetelt en tussen partijen niet ter discussie staat dat de afstand dan

4,6 km bedraagt, concludeert de rechtbank dat de vergunning in stand moet worden gelaten.

EN VERDER ...

De huisartsen komen met de schrik vrij: door de aanvraag voor een wijziging van het bestaande vergunningsgebied, liepen zij het risico de vergunning geheel kwijt te raken. Een wijzigingsaanvraag wordt namelijk

APOTHEKERS ZIJN NIET VAN PLAN DE CONCURRENTIE VAN DE HUISARTSEN TE DULDEN

beschouwd en behandeld als een nieuwe aanvraag, waarnaar de minister dus ook opnieuw moet kijken. Als de situatie tussentijds is veranderd, kan dat tot gevolg hebben dat de huisarts geen recht meer heeft op een vergunning, terwijl dat eerder wel zo was.

De apotheekvergunning voor huisartsen lijkt een *hot issue*: eerder dit jaar deed de rechtbank daarover ook al uitspraak. Het ging toen over een naburige apotheek waarbij de afstand van die apotheek tot de dichtstbijzijnde potentiële patiënt 3,9 kilometer bedroeg. Het ging vanwege die afstand dus om de vraag of de vergunning in het belang was van een goede geneesmiddelenvoorziening. Via het openbaar vervoer was de enkele reistijd voor het merendeel van de bewoners 49 minuten, met minimaal één noodzakelijke overstap. Helaas weten we niet hoe dat geschil is afgelopen: de rechter oordeelde namelijk dat de minister het bezwaar opnieuw moest beoordelen. ■

Jolijn Geven en Wouter van Loon zijn werkzaam als advocaten bij Van Iersel Luchtman Advocaten en maken deel uit van het Brancheteam Zorg van dit kantoor (www.vil.nl/zorg). Zij zijn werkzaam als zorgmakelaar voor apotheken.